



**Аралыше  
святой Суксылан  
канон ден акафист**

Йошкар-Ола  
2023

*Йошкар-Олан да Марий Элын  
Высокопреосвященнейший митрополитше Иоаннын  
благословитлымыж почеш*



## АРАЛЫШЕ СУКСЫЛАН КАНОН

### Тропарь, 6-шо сем

Юмын Суксыжо, святой аралышем, мыйын илышем Христос Юмо деч лүдмаште кучо, ушем чын корнеш пенгыдемде, пылпомышысым йөратымаш деке чонем ылыжете. Тыйын вүдымет дене мый Христос Юмо деч кугу порылыкым налам.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

*Богородичен:* Мемнан Христос Юмынан Аваже, чылажымат Пүрышым умылаш лийдымын шочыктышо Ёдыр, осалым йөратыше чонемым Христос Юмо утарыже да мыланем сулык касарымашым пуыжо манын, аралыше Суксем дене пырля Тудын порылыкшым чарныде сөрвале.

### Канон, 8-ше сем

#### 1-ше муро

*Ирмос:* Шке калыкшым Йошкар теңыз гоч лукишо Господьлан мурена, Тудо икте тыге чот чапланен.

*Привев:* **Господь Иисус Христос, мыйын Юем, мыйым серлаге.**

Утарыше Христос, мыйым туныктышо да аралыше капдыме Суксемлан мурым мураш да моктымашым кондаш Шке кулетым йöрышым ыште.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Теве мый шкетын шонен моштыдымо да йогыланыше улам. Туныктышо да аралыше Суксем, мыйым, пытен шушым, кудалтен ит кодо.

**Тау\*:** Тыйым сөрвалем: ушемым шке молитват дене төрлө, Юмын күштымыжым шукташ да сулык касарымашым налаш йöрышым ыште, осалым ужмышудымо лияш туныкто.

**Кызытат\*:** Яндар Ёдыр, Порылыкым пуышо Юмым Шке кулет верч аралыше Суксем дене пырля сөрвале да мыйым Пүрышö Эргычын күштымыжым шукташ туныкто.

### **3-шо муро**

*Ирмос: Господь, Тый сөрвален толшо-влакын пенгыдылыкше да пычкемышалтше-шамычын волгыдыжо улат, мыйын шўлышем Тыйым мокта.*

---

**Тау\*** – лудман: Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

**Кызытат\*** – лудман: Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Аралыше Суксем, чыла шонымашем, уло чонем тый декет виктаренам: тушманын кержалтмыже деч мыйым арале.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Тушман шыгыремда, мыйым сенынеже, шкенжын осал пашажым шукташ тарата. Туныктышо Суксем, мыйым, пытен шушым, коден ит кае.

**Тау:** Аралыше поро Суксем, Пүрышö Юмемлан да тыланет таум ыштен да тыршен мураш пу, шыгыремдыше тушман-шамыч деч утаре.

**Кызытат:** Эн Яндар Ёдыр, чонемын чот корштышо сусыржо-влакым паремде; ваштарешем шогышо тушман-шамычым поктен колто.

### **Седален, 2-шо сем**

Чонем аралыше эн святой Суксем, уло чон дене йöратен, тыйым сөрвалем: ондалышын вапшыж деч мыйым эре арале да пылпомышысо илыш деке туныктен, волгалтарен, пенгыдемден виктаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

*Богородичен:* Нарашта Яндар Ёдыр, чылаштым Ашныше Юмым языкыш пурыде шочыктенат. Аралыше Суксем дене пырля Тудым сөрвале: мыйым

чыла нелылык гыч утарыже, чонемлан сулык деч эрыкталтмым, чаманымашым да волгыдым пуыжо, Тый вет икте вашке полшышо улат.

#### 4-ше муро

*Ирмос: Господь, Тыйын ончылгоч ямдылыметын таинствыж нерген колынам, Тыйын пашатым умыленам да Юмын чапетым моктенам.*

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Аралыше Суксем, айдемым йоратыше Юмым сөрвале да мыйым коден ит кае; илышем тынысшыште арален, пенгыде утарымашым пу.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Святой Суксем, полшышем да илышемын аралтышыже семын мый тыйым Юмо деч налынам да сөрвалем: Чыла ойго дечат мыйым утаре.

**Тау:** Аралышем, шкендын яндарлыккет дене мыйын осалем эрыкте; да шола могырыш логалме деч тыйын молитват дене утаралтын, чапланыше-влакын ужашыште лиям.

**Кызытат:** Йыр авырыше ойго деч мыйым нелылык вуча. Эн Яндар Ёдыр, чыла ойго деч вашке утаре, вет мый ик Тый декет веле толам.

## 5-ше муро

*Ирмос: Господь, эр ўжара годсек Тыйым сөрвалена: Утаре мемнам, вет тый мемнан Юмына улат, Тый дечет моло юмым ме она пале.*

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Юмо деч йодаш тоштшо святой Аралышем, мыйым шыгыремдыше осал деч утараш Юмым сөрвале.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Волгалтше волгыдо, Юмын мыланем пуымо Суксо, туныктышем да аралышем, мыйын чонем волгыдын волгалтаре.

**Тау:** Юмын Суксыжо, мыйым, шуко сулыкемын нелытше дене орланен малышым, помыжалте да шке кумалмет дене мыйым Юмым моктен мураш шогалте.

**Кызытат:** Нарашта Ўдыр Мария, Юмым Шочыктышо Госпожа, ўшанле-влакын ўшанышт, Тыйым моктен мурышо-влакым куандаре, а тушманын ку-гешнымыжым сўмырал шу.

## 6-шо муро

*Ирмос: Волгыдым вургем гае чийыше Христос, чот чаманыше Юмо, мыланем волгыдо вургемым пөлекле.*

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Юмын пуымо святой Суксо, мыйын поро аралышем, тыйым сөрвалем: чыла ойго да шўлык деч мыйым утаре.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Святой поро Суксо, тыйым сөрвалем: ушем волгалтаре да мыйым сотемдаре, пайдале нерген гына шонаш туныкто.

**Тау:** Аралыше Суксо, шўмемым ишыше тургыжланымашым чаре, поро пашаште пенгыдын шогаш туныкто да илышым пуышо шыпышке öрыктарышын виктаре.

**Кызытат:** Юмым Шочыктышо Ёдыр, Юмын Шомак көргышкет шынген да ең-влаклан Тыйым пылпомышын тошкалтышыже семын ончыктен, Кўшылсö мемнан деке Тыйын гоч волен.

### **Кондак, 4-ше сем**

Господьын пуымо аралыше святой Суксо, чаманыше лий, мый дечем, йырнык деч, ит коран, лишкат мяш лийдыме волгыдо дене волгалтаре да Пылпомыш Кугыжанышлан йöрышым ыште.

### **Икос**

Арален налше святой Суксем да мурызем, Юмын капдыме моло Вийже-шамыч дене пырля мыйым



чамане да арале, ятыр алгаштарымаш дене лавыргыше чонем пылпомышысо чаплан ямдыле, чонемым поро шонымаш дене волалтаре. Суксем, шке чапет дене мыйым теме, осалым шонышо тушман-шамычым пытаре, мыйым Пылпомыш Кугыжанышлан йöрышым ыште.

## 7 -ше муро

*Ирмос: Иудей гыч толио эрге-влак, Троицылан чот ўшанен, Вавилон олесе конгаште йўлышö тулым сененыт да муреныт: Ачана-шамычын Юмыжо, Тый моктымo улат.*

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Господьын Суксыжо, чаманыше лий да мыйын верч Юмым сөрвале, вет тый ўмырем мучко мыланем аралтыш да Юмын пуымо курымаш туныктышем да перегышем улат.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Святой Суксо, пиалдыме чонемым Юмо тыланет яндарым пуэн, илыш корнышто тудым разбойник-шамычлан пушташ ит пу, сулык касарыме корныш виктаре.

**Тау:** Уда шонымаш да осал паша-шамыч дене лавыргыше чонемым тыланет почам: туныктышем,

вашке тол да мыланем пареммашым пу, поро шо-  
нымаш дене теме, төр корныш савырнаш полшо.

**Кызытат:** Күшылсын Уш-акылже, «Ачана-ша-  
мычын Юмыжо, Тый моктымо улат», - манын, ўша-  
нен сөрвалыше-влакым Юмын Аван кумалмыже  
верч кугу уш-акыл да Юмын пенгыдылыкше дене  
теме.

### 8-ше муро

*Ирмос: Суксо-влакын моктымо Пылпомышысо  
Кугыжам курым-курымеш моктен мурыза да ча-  
пандарыза.*

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым  
сөрвале.**

Юмо деч колтымо поро Суксо, мыйын, шке куле-  
тын, илышем пенгыдемде да курымеш ит кодо.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым  
сөрвале.**

Тыйым, поро пиалан Суксым, туныктышемым  
да аралышемым, чынжымак эн поро пиаланым, ку-  
рым-курымеш моктен мурем.

**Тау:** Чыла енын поро да осал пашаштым тул дене  
тергыме кечын мыланем тый леведыш да пенгыде  
пырдыж лий.

**Кызытат:** Юмым Шочыктышо Яндар Ёдыр, мы-  
ланем, Шке кулетлан, полшышо да ўшык вер лий,  
Шке аралтышет деч посна ит кодо.

## 9-ше муро

*Ирмос: Яндар Ёдыр, ме, тыйын утарыме енет-влак, Тыйым чынак Юмым Шочыктышо манына да капдыме Суксо-влак дене пырля моктен мурена.*

**Господь Иисус Христос, мыйын Юем, мыйым серлаге.**

Утарышем, Тый вет чаманыше да поро улат, мыйым серлаге да чын илыше-влак тўшкаш пурто.

**Аралыше святой Суксем, мыйын верч Юмым сөрвале.**

Господьын Суксыжо, мыланем эре порым шонаш да пайдалым ышташ полшо, неле годым пенгыдемде да сулыкдымым ыште.

**Тау:** Пылпомышысо Кугыжа деч йодаш тошто святой Суксем, мыйым, сулыканым, чаманыже манын, моло капдыме куат-влак дене пырля Юмым сөрвале.

**Кызытат:** Тый дечет Капым налшым йодаш тошто Поро Яндар Ёдыр, Шке кумалмет дене мыйым шыгыр гыч лук, сулык касарымашым да утаралтмашым пу.

## Молитва

Христосын святой Суксыжо, тынеш пурымем годым мыланем, сулыканлан, чонем ден капемлан пуымо святой аралышем, тыйым чот сөрвалем!

Його улмем да уда койышем дене тыйым, эн яндарым да волгыдым, эре сырыктем, чыла уда пашам дене: шоям шойыштмо, ен үмбака ондален ойлымо, көраныме, вурсымо, мут колыштдымо, шке иза-шольым ужмышудымо да осалым шарныме дене, пояш төчымө, курваланыме, ен үмбака шыдым кучымо, енлан пуаш чаманыме, шуко кочмо, утыждене мутланыме, осал чоя шонымаш да кугешнаш йөратыме дене, капын ажгынымыжым шукташ тыршыме дене тыйым шке дечем поктен колтенам. Мом шке кумылын ыштенам, тыгайым шонен моштыдымо волькыат ок ыште. Кузе ынде үмбакем ончалын але мый декем, үпшышө пий гай деке, лишемын кертат? Христосын Суксыжо, ынде мыйым, осал паша дене йөршеш йомшым, могай шинча дене ончалат? А мыйже, кажне кечын да йүдым, кажне шагатыште түрлө осал пашам ыштыше ен, кузе тый дечет сулыкем касараш полшаш йодын кертам?

Аралыше святой Суксем, сукен возын тыйым сөрвалем: мыйым, сулыкан да йөрдымө кулетым, *(шке лүмет ойло)* чамане, шкендын святой молитват дене мыланем осал тушман ваштареш шогаш полшо да пыдал налше лий, чыла святоет дене пырля мыйым Пылпомышысо Кугыжанышлан йөрышым ыште, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.



## АРАЛЫШЕ СУКСЫЛАН МОЛИТВА-ВЛАК

### 1. Эрдене лудшаш

Мыйын осал чонем воктен да вожылдымын илымаштем шогышо святой Суксо, чытыде илымемлан верч мыйым кудалтен ит кодо, мыйын гай языкан дечат ойырлен ит кае, колышашлык тиде капем осал иялан кидышкыже виеш налаш эрыкым ит пу; орлыкым чытыше осал кидемат куатаным ыште, утаралтшашлык корнылан мыйым туныкто. Мыйын осал чонем ден капем левед оролышо святой Суксо, тиде илымаштем кажне кечын тыйым сырыктымем, эртыше тиде йӱдым ыштыме языкемат чыла кудалте, проститле, таче кечын мыйым левед, иян чыла тӱрлӱ осалышке пуртымыж деч мыйым арале, нимогай язык денат Юмым сырыкташ ынже лий, Юмо деч лӱдын, Юмылан йӱрышын сайын илаш мыланем куатым пуыжо манын, мыйын верч Юмылан кумал. Аминь.

## 2. Кастене лудшаш

Христосын Суксыжо, тый мыйым аралыше святой, мыйын чонем ден капем левед коштшо улат; мыйын таче ыштыме языкем-шамычым чылажымат кудалте, осал тушманын чыла түрлө ондалымаш гычше мыйым утаре, ик языкем денат Юмем сырыктышашем ынже лий. Мый языкан да йордымө кулет улам гынат, мыйын верч сөрвале; Пеш Святой Троицын, Господь Иисус Христосын Аважын, чыла святой-шамычын чаманымыштым, порыштым ужаш йөрышым ыште. Аминь.

## 3. Йоча-влак верч лудшаш

Аралыше святой Суксо, мыйын (*лүм-влак*) йоча-влакем осал иян пикшыже-влак деч, ондалышын шинчаж деч шке леведышет дене левед, нунын шүмыштым суксын яндарлыкыштыже арале.



## АРАЛЫШЕ СУКСЫЛАН АКАФИСТ

### 1-ше кондак

Чонем ден капемым аралаш Господь Юмын пуымо святой Суксо, мый, йордымө кулет, моктымо мурым тыланет мурем. Тый Пылпомышысо Кугыжа деч йодаш тоштат да түрлө ойго да орлык деч, ужмо да ужаш лийдыме тушман деч аралет нуным, кө мура: Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### 1-ше икос

Мыйым аралаш да уло илышем вуйлаташ Пылпомыш гыч колтымо святой Суксо, тыйым сукен сөрвалем: ушым пу да туныкто, шүм гыч лекше йоратымаш дене тыйым моктен мураш лийже:

Святой Троице ончылно мыйын верч йодын шогышо Суксо, куане; Кугыжа-влакын Кугыжаштын капдыме сарзыже, куане. Оза-влакын Озаштын пылпомышысо тарзыже, куане; Тудын уш-акылан

моло капдыме тарзыж-влак дене пырля илыше, куане. Кучен Ашныше Юмын эрыкшым шуктышо, куане; чонем аралаш Юмо деч кўштымашым да властым налше, куане. Мыйын гай сулыкан дечат нигунам ойырлыдымо, куане; йӱрдымӱ улам гынат, эре пеленем улшо, куане. Чыла корныштем аралыше, куане; тӱрлӱ осал деч перегыше, куане. Илышем вуйлаташ Юмын пуымо святой Суксо, куане; поро тунуктышем, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

## 2-шо кондак

Кугезе Адам ачана языкым ыштен, тидлан кӱра чыла енат сулык ваштареш шоген кертдыме лийын. Айдемым йӱратыше Господь тидым ужын, чот чаманен да мландымбалне кажне еным аралаш святой Суксо-влакым пуэн. Кучен Ашныше Юмын эрыкшым шуктен, святой Суксо-влак полшаш ямде улыт тудлан, кӱ Юмылан йӱрышын мура: Аллилуиа.

## 2-шо икос

Святой Суксем, Юмын поро эрыкшым палыже манын, уш-акылемым кўшыч волгалтараш йод, Юмын эрыкшым тыршен шукташ шӱмем савыре. Аралышем, тыйым чарныде моктем:



Мыйым Пүрышö Юмым йöратымаш дене шүмем авалтыше, куане; кажне кечын шагат еда Юмым сөрвалаш да Тудлан таум ышташ кумыландыше, куане. Чон суртемым эн ўшанле аралтыш дене – Господь деч лүдмаш дене – вүдылшö, куане; тўнян сулыкшо верч ыресеш пудалыме Христос дек чыла шонымашем савырыше, куане. Тудын орланымыжым, ыресеш колымыжым мыйын ушышкеш шындарыше, куане; Господьын орланымыжым эре шарнен, сулыкыш камвочмо деч аралалташ туныктышо, куане. Кўшыч порылыкым колташ йодын, Святой Шўлышым сөрвалаш таратыше, куане; Йывыртыктыше тиде Шўлыш ойгырышо да ўнышö шўман ен-влакым чаманен ончалеш манын ўшандарыше, куане. Юмын чыла вере улмыж нерген шонымаш дене мыйым вүдылшö, куане; Тудын чыла палымыжым ушышкеш пыштыше, куане. Сулыкышт верч öкынышö-влакым чаманымыж дене шүмем лыпландарыше, куане; сулыкшо верч öкыныдымö да сулыкеш пешкыдемше енлан чын судым ыштымыж дене чонем лүдыктышö, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### 3-шо кондак

Аралыше Суксем, мыланем Христосын кўштымыж почеш илаш, утаралтмаш корно дене шўрт-

ныде кошташ Юмын порылык Куатшым йод,  
Юмын святой лүмжым умша да шүм дене чарныде  
моктен, Тудлан мураш лийже: Аллилуиа.

### 3-шо икос

Юмын пуымо аралышем, чон көргысö пычке-  
мышем волгалтараш да шүмемын палыдымыжым  
поктен колташ пуымо үжара, кумыл тодылт сукал-  
тен, тыйым сөрвалем: сулыкан румбыкышто йомын  
кошташ огыл манын, уда кумылшупшмаш дене ла-  
выргыше шижмашем эрыкташ полшо. Да тыйын  
өрыктарыше волгыдетым моктен мурем:

Кас огыл Волгыдын шүдыржө, Кумытло Юмо  
деч волгыжшо да мыйым эре волгалтарыше, куа-  
не; шүмемын сулык дене петырныше шинчажым  
сотемдарыше яндар кечыйол, куане. Мыйым, за-  
кондымылык пычкемыште йомын коштшым, чын  
корныш виктарыше, куане; Господьын күшты-  
машыжым илыш воштончыш семын ончыктышо,  
куане. Юмын закон мыйын корнемын волгыдыжо  
да йолгорнемым волгалтарыше лампе улмым пал-  
дарыше, куане; Христосын Евангелийжым шулен  
колышташ туныктышо, куане. Господьын тунык-  
тымыжлан уло чон дене үшандарыше, куане; свя-  
той Черкын уставше почеш илаш чоткыдемдыше,  
куане. Святой апостол да ачана-шамычын закон

ден сугыньыштым шуктен илаш таратыше, куане; святой православный верам кучымо нерген лүдде ойлаш пенгыдемдыше, куане. Чын вера верч колашат ямде лияш туныктышо, куане; еретик да чын Черке деч коранше-шамыч дене кылым кучаш чарыше, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

#### 4-ше кондак

Илыш тенызын тўтанже мемнан шўм-чоннам мландымбалысе кўлешлык верч тыршымаш толкын дене лупша. Йорло чоныштем ласкалык уке, утаралтмаш шып верым кушто муам? Аралыше Суксем, шонымашем лугышо тўтаныште уш-акылем виктарыза манын, чыла ўшаным Юмылан да тылат пыштем. Сандене Юмылан таум ыштен мурем: Аллилуиа.

#### 4-ше икос

Юмын мыйым пенгыдын аралаш пуымо Суксыжо, кава йымалсе осал шўлыш-шамыч тыйым ужыт але йўкетым колыт гын, яндар волгыдет деке лишемаш огыт тошт да чоным пытарыше осалым ыштен огыт керт. Сандене ўнышын сўрвалем: чытамсыр улмемлан кўра мый дечем ит коран, пычкемыш шўлыш-шамычын чоян авырымышт да оса-

лышт деч арале. Мый тыланет уло чон дене мурем:

Пенгыде шулдырет дене левед аралыше, куане; воктенем тулан керде дене авырен шогышо, куане. Пычкемышын князышым чактарыше, куане; тудын чоя тарзыже-влакым сенаш полшышо, куане. Опкын кайык тўсан улшо да чонемым пыта- раш тўчышў ия-шамычым мый дечем поктен кол- тышо, куане; нунын чоя рывыж семын ыштыме осалыштым умылаш полшышо, куане. Ушем ден шўмем пыта- раш янлык гай кержалтше ия-ша- мычым чактарыше, куане; нунын пуымо кугешны- маш ден ужмышудымашым шўмем гыч коранды- ше, куане. Осалым шарнымым да кўранымым ушем гыч поктен лукшо, куане; ия-шамычын пуымо осал шонымаш деч шкемым ыресын палыж дене аралаш туныктышо, куане. Аспид ден василиск кишкым лўдде тошкалаш пенгыдемдыше, куане; тушманын сенен кертдыме саркуралан аралышем, куане. Го- сподь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### 5-ше кондак

Тўням утараш Шочшылан вуй саваш ушан шон- гыен-шамыч Вифлеемыш толыныт, Юмын вўдымў волгыдо шўдыр нунылан корным ончыктен. Поро аралышем, тыйым саде шўдыр дене тагастараш тоштам: эре пеленем улат да шке волгыдет дене мылам чын корным ончыктет. Ты корно кўшыл

Вифлеемыш, пылпомышысо кугыжанышыш нангая. Курым деч ончыч улшо чапын Кугыжажлан тушто мыланнат Архангел да Суксо-влак дене пырля мураш лийже: Аллилуиа.

### 5-ше икос

Святой аралышем, йӱд пычкемыш мыйым авыра да сулыкын шем пылже леведеш гын, тый ит шӱлыкан да ит коран. Утарышын кужун чытымыж семынак чыте, шке языкем верч сулыкемын лавыражым мушшо шинчавӱд йогымеш ӧкынаш тарате. Сандене ӱнышын сӧрвален ойлем:

Мыйын гай сулыкан ен верчат Юмылан тамле пушан фимиам гай молитвам кондышо, куане; мыйым утараш манын, Пӱрышым эре сӧрвалыше, куане. Шке кумалмет дене Юмын чын шыдыжым мыйын ӱмбач шӧрышӧ, куане; Чот чаманыше Господьым мыйын осал пашам проститлаш йодшо, куане. Закондымо пашам дене пырля мыйымат ынже пытаре манын, Юмын порылыкшым ӱжшӧ, куане; илышем тӧрлаташ жапым пуыжо манын, чонемым Шке Вӱржӧ дене Сулен налшым чарныде йодшо, куане. Сулыкем верч чыла кечынат ӧкынен илаш кумыландыше, куане; Господь ончылно ыштыме шуко языкем верч ӧкынен шорташ таратыше, куане. Ушем дене шкемым терген, сулыкем

почын ойлаш туныктышо, куане; Поро Юмым сырыктымем годым шүмемым ойгырыктышо, куане. Пиалдыме, шотдымо илышем верч шорташ таратыше, куане; утаралтмашем верч чарныде волгыдын кумалше, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### **6-шо кондак**

Аралыше Суксем, мыйын гай сулыкан верч тыршыметым уло йўкын палдарем, вет тиде пудыранчык тўнясе кугу ойго да орлык годым вашке лыпландарет. Кугу уш-акылан Пўрышö мыйын чонемын чержым паремдаш чыла колтен манын, умылтарет да Пылпомышысо поро Эмлызылан мураш туныктет: Аллилуиа.

### **6-шо икос**

Святой Суксем, тый кумыландет, да мый йöратен пуышо Юмо деч мытарь семын йодам, «Чаманыше лий да мыйын сулыкем проститле» манам. Тунам ойго да шўлык дене пычкемышалтше чоныштем порын лыпландарыше волгыдо волгалтеш, шүмем куан да йывыртымаш дене темеш. Мыйым пенгыдемдыше да уш-акылем пойдарыше туныктышем, вашеште тудлан, кö тылат мура:

Чытымашын утарыше нелытшым йöратен нума-

лаш полшышо, куане; ойгыш да шыгырыш логал-  
ме годым Господь Юмылан ўшанаш пенгыдемды-  
ше, куане. Йӱсылык ден черым лӱдде сенен лекташ  
туныктышо, куане; шӱлыкым да волышо кумылым  
шӱмем гыч поктен колтышо, куане. Ўшаным йомда-  
рымаш дене пытараш тӱчышӱ тушман ваштареш  
чот шогаш пенгыдемдыше, куане; Юмым пагален  
илыше-влак поктылмо лийыт манын, апостолын  
каласымыжлан ўшанаш туныктышо, куане. Про-  
рок ден апостол-влак семын чыташ да орланаш  
ўшандарыше, куане; мыйым лыпландараш манын,  
мученик ден исповедник-влакын Христос верч вӱр  
марте индыралтмыштым ончыктышо, куане. Ута-  
рыше Господьын орланамыжым шинча ончылнем  
сӱретлыше, куане; ончыкыжым суап лиймылан  
шӱмем ўшандарыше, куане. Курымаш порылыкым  
вучымо йывыртываш дене чонем иландарыше, ку-  
ане; эре пеленем улшо поро лыпландарышем, ку-  
ане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### 7-ше кондак

Чаманыше шӱман да чыла енын утаралтмыж  
верч тыршыше Пӱрышӱ тыйым, Шке Суксыжым,  
ўмырем мучко мыланем ўшанле орол да туныкты-  
шо лияш колтен. Святой кумыландымет дене пол-  
шет, диаволын осалже деч аралет да ямдылет мый-  
ым ушан ўдыр-влак дене пырля пылпомышысо

полатыш поро паша дене пураш да Юмылан сыл-нын мураш: Аллилуиа.

### 7-ше икос

Кучен Ашныше Господь мылам, йӧрдымӧ да чылашт деч сулыкан кулжылан, у порылыкым ончыкта: чыла осал пашамым пала гынат, чаманен, мыйын вашталтмем да сулыкем верч уло шӱм дене ӧкынымем вуча, сандене чыла закондымылыкем дене пырля мыйым тачысе кече да шагат марте пытарен огыл. Поро аралышем, Юмо ончылно мыйын верч сӧрвалыметлан кӧра илем, тидлан ӱшанем да йӧратен мурем:

Мыйым, тиде илышын толкынжо дене лупшымо еным, вӱд йымак кайыме деч аралыше, куане; улыш кидым шуялтен, закондымо пашамын лавыран вынемже гыч лукшо, куане. Чонем локтылшо йогыланымашын сулыкан омыжым почкышо, куане; шотдымын ыштымем дене пычкемышалтше ушем шке волгыдет дене волгалтарыше, куане. Йӱкшен шушо шӱмем молитва дене ырыкташ полшышо, куане; Юмым эре мокташ таратыше, куане. Пӱрышым кӱлеш семын моктен мураш йӱкем келыштарыше, куане; Господьым умша дене веле огыл, а шӱм дене мокташ туныктышо, куане. Юмын святой эрыкшым шукташ кумылангыше, куане; осал койышем деч шке кумылын коранаш



таратыше, куане. Мыйын көгөрчен гай проста да пача гай үнышö лиймем вучышо, куане; йоча семын осалым шарныдыме да шонгыен семын шонен моштышо лиймем верч тыршыше, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### **8-ше кондак**

Мландымбалне мый толшо да эртен кайыше веле улам: арам паша дене эртыше илышын күчык улымыжым палем гынат, колымашын вучдымын толмыжо да Лүдыкшö Суд лийшаш нерген йөршын омшоно. Тунам Чын Судия ончыко шогалаш да чыла пашам ден шомакем верч вашмутым кучаш логалеш. Чонемым аралыше Суксо, тыйым сөрвалем: сулыкан омо деч вашке помыжалте, мыйын гай ямдылалт шудымым колымаш шагат ынже руалте. Закондымо чыла пашам проститлыже манын, Чот чаманыше Юмо деч йодаш йöрышö лияш да Тудлан йывыртен мураш лийже: Аллилуиа.

### **8-ше икос**

Осал шүлыш-шамычлан да сулыкышт верч öкыныде колышо ен-влаклан лүдыкшö орлык лийшашым тый палет, мыйымат тидак вуча манын лүдам. Пүрышем да чылаштын Господышо капем дене чеверласаш күшта гын, поро аралышем, ча-

манымаш шулдырет дене мыйым туге левед, кузе арслан кайык шке игыжым леведеш. Чонем лекме годым пеленем лий, шучко тушман-шамычым пок-тен колто. Тидын нерген уло чон дене йодам да ой-лем:

Колымаш лүдыкшö шагатым шинча ончылнем кучышо, куане; тудо вучыдымын да чактараш лий-дымын толеш манын, эре шарныктыше, куане. Кажне илыме кечым пытаргыш кече семын аклаш тунуктышо, куане; кеч-могай жапыштат вес тўняш каяш ямдылыше, куане. Чонемын чаманымыжым да шўмемын шортмыжым шочыктышо, куане; илышем мучашке шумо деч ончыч чыла сулыкем касарыктен шукташ тыланыше, куане. Тўням да тўняште мо улшым йōраташ чарыше, куане; млан-дымбалысе пытышаш поянлыкым йōратыме деч шўмем эрыкташ полшышо, куане. Ты тўнясе чыла поянлык жаплан пуымо да вашке пытышаш манын ўшандарыше, куане; тудын моторлыкшо олык пеледыш гай кўчык ўмыран улмым ончыктышо, куане. Ўмыл гай йомшаш чапым кычалаш чарыше, куане; Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### 9-ше кондак

Тиде илышыште чыла тўрлō сулыкым ыштенам, жапым арам паша дене эртаренам, ўмырем ынде мучашке лишемеш. Тушманем-шамыч ўмбакем

кержалтыт, тамык пундашке волташ төчат. Тыйым, поро Суксем, сөрвалем: лүдыкшө тергымашым эртымем годым арале, Пылпомыш Кугыжанышын капкаж деке орлык ужде намиен шукто. Тушто суксо-влак йывыртен вашлийыт нуным, кө мура: Аллилуиа.

## 9-ше икос

Аралыше святой Суксем, ўмырем мучко түрлын полшымет нерген мастар йылман енат каласен ок пытаре. Святой Тынеш пуртымаш годсек мыйын чонем верч тыршет: изием годым араленат, йоча жапыштем ушан-шотан лияш полшенат, самырыкем годым сулыкыш камвочмо деч перегенат, кушкын шумекем порылан туныктенат. Сулыкем верч шылтален, лыпландарен, шонгемме мартеат арале, чыла шотыштат полшо да утаралтмаш корныш вктаре. Сандене тыланет тауштен мурем:

Шке польшет да аралтышет дене эре пеленем улшо, куане; вием пенгыдемдыше Господьлан таум ышташ эрден эрак кынелтыше, куане. Кажне кечым молитва дене святитлаш туныктышо, куане; Поро Юмылан кумалде, пашам тўнгалаш чарыше, куане. Шке виемлан гына ўшанымем шўмем гыч корандаш тыршыше, куане; Господь Иисус Христосын эн ямле лўмжым эре ушышто кучаш да чарныде мокташ таратыше, куане. Чыла жапыштат

эн күлешаным да пайдалым гына йӱкын ойлаш ку-  
мыландыше, куане; күлдымашым да Юмо нерген  
удам ойлымо деч, утыждене мутланыме деч ча-  
рыше, куане. Кеч пашаште, кеч пайрем годым эре  
пеленем улшо, куане; утым кочмо-йӱмӱ деч шкем  
сорлыклаш туныктышо, куане. Омо ужмо гоч ал-  
гаштарыше тушманым поктен колтышо да ма-  
лымем годым аралыше, куане; ракатым кычалаш  
чарыше, ончалтышем яндарлык да вожылмаш дене  
темыше, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше  
Суксо, куане.

### **10-шо кондак**

Айдемым йӱратыше да чылаштым утараш тол-  
шо Чот поро Иисус, мыйым аралаш Тый изием го-  
дымак капдыме Суксым пуэнат. Суксын сӱрвалы-  
мыже Юмылан йӱрышӱ улмым да Тыйын шӱмет  
чаманыше улмым пален, уло чон дене сӱрвалем:  
шотлен пытарыдыме осал паша-шамычем простит-  
ле. Мыланем Тыйын чап пӱртетлан йӱраш да чын  
илыше-влак дене пырля мураш лийже: Аллилуия.

### **10-шо икос**

Чонемым йогылананым да шкем чаманым дене  
лушкыдемден, тушман-шамыч мыйым курымеш-  
лан пытараш тӱчат. Святой Суксо, тый нунын чоя

оптышыштым чактарен кертше пырдыж лий. Аралышем, тыйым чот сөрвалем: Утарыше Господьын эн яндар Капше ден эн святой Вүржым чонем лекме деч ончыч көргышкем налаш полшо. Тиде куры-машлык кочкыш да илышым пуышо йӱыш дене пенгыдемын, вес тӱняш лӱдде вончем, тунам тыйым, мыланем кугу порылыкым ыштышым, моктен мурем:

Ия-шамыч кержалтме деч аралаш эрыкым да вийым налше, куане; ужаш лийдыме чыла тушманым сенаш Юмын пенгыдемдыме, куане. Мыйым диа-волын чыла осалже да чоялыкше деч арален кертше, куане; тӱням кучышо опкынын, мытарстве-влакын озажын, руалтымыж деч утарыше, куане. Колымо шагатыште осал шӱлыш-шамычын шучко чурийышт лӱдыктымӧ деч шке улмет дене лыпландарыше, куане; южысо тергымаш-шамычым тыйын полшымет дене орланыде эрташ ӱшаным пуышо, куане. Чот вучымо райын капкаж дека миен шуде кучен нангайыме деч аралыше, куане; мыйым пычкемышыш кудалтыме деч Юмым чот сөрвалымет дене утарыше, куане. Тамыкысе тул деч утлаш маннын, сулыкем верч шортын ӧкынаш да шинчавӱд йогынем дене Господьын кумылжым пушкыдемдаш туныктышо, куане; ия-шамыч дене пырля орланаш огыл манын, йӱд-кече кумалаш таратыше, куане. Мыйым эре туныктышо да вуйлатыше, куане.

не; ўшанле перегышем да вашке полшышем, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### 11-ше кондак

Святой Аралышем, чыла порылыкет верч уло чон дене таушташ тиде мурем ок сите. Тачысе кече да тиде шагат марте полшен шоget, сандене эшеат йодам: мемнам Пўрышö Юмым сөрвале, Шке Лўдыкшö Судыштыжо мыйым шола вельш колтымо деч утарыже, да Тудлан чыла святой-шамыч дене пырля мураш лийже: Аллилуиа.

### 11-ше икос

Светильником йöрен, тудым угыч ылыжташ поро пашамын елейже уке. Колышаш шагатын пелйўдшö трук толеш гын, мыйын гай сулыкан омо дене нелемше да пиалдыме енлан кушто лийман? «Тыйым ом пале!» манын, юродивый ўдыр-влаклан Качын пенгыдын каласыме йўкшым мыланем колаш огыл ыле. Тўткö аралышем, чон атемым поро пашан елейже дене темаш полшо, эн чотшо чамаanye да ўнгышылык дене теме. А мый дечем кызыт тиде мурым нал:

Эн поро Господын лўмжым гына ушыштем ку-чаш туныктышо, куане; Тудым йöратымым шўмыштем уэмдыше, куане. Тудым, Чыла Пўрышым, шке ушем да уло шонымашем дене йöраташ ку-

мыландыше, куане; лишыл-влакым йӧратымаш Юмылан йӧрышӧ улмым эре шарныктыше, куане. Нуным йылме дене огыл, а паша дене чот йӧраташ туныктышо, куане; ойгышт годым полшаш кумыландыше, куане. Орлыкан-влакым лыпландараш, шыгыремдыме-влак верч шогаш таратыше, куане; йорло да укеан-влаклан шке ужашем гыч ойыраш шӱмем савырыше, куане. Утарышын кӱштымыжым шуктен, йолташем верч шке чонем пуаш ямдылыше, куане; лишыл енын сулыкшым ужаш огыл манын, шинчамым петырыше, куане. Сулыкыш камвочшо айдеме нерген осалым ойлымо деч мыйым кучышо, куане; йолташемым вурсышо енын мутшылан ӱшанаш чарыше, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

## 12-шо кондак

Святой аралышем, мыйым утарен, Христос Юмо деке намиен шуктымешкет, йолемлан алгаштарымаш кӱэш шӱртняш ит пу. Илыш корныштем мыйым аралаш манын, тый Чыла кертше Господь деч порылыкым налынат, а Тудлан пылпомышысо куат-влак чарныде мурат: Аллилуиа.

## 12-шо икос

Господьын капдыме кулжо, ӧрыктарыше чама-нымет да чылажымат вашке умылымет нерген

моктен мурем. Тый вет сулыкан үпшалтмем дечат от йырне. Мыланем курымешлан колаш огыл, а Юмын Кугыжанышыш пураш лийже манын, мыйын гай йөрдымө верчат эре кумалат да шке святой молитватым Кумытло Юмын Престолжо деке шуктет. Чон поянлыкемын мурыжым колышташ кумылет лийже:

Юмын Лүдыкшө Судшо лийшашым шарныктен, сулык ыштыме деч мыйым корандыше, куане; сылне Христос каче дене вашлияш манын, чонемын нарашта үдыр семын ямдылаш таратыше, куане. Мыйым сүан полатлан йөрышым ышташ тыршыше, куане; ушан үдыр да чын илыше праведник-влакын чонышт дене пырля лияш манын, чон светильником ылыжташ туныктышо, куане. Сулыкан вургем деч ойырлаш таратыше, куане; сулыкдымо яндар вургемым чияш полшышо, куане. Христосын Лүдыкшө Судыштыжшо пурла веллан йөрышө лияш ямдылыше, куане; Шкенжын ойырен налмыже-влак деке ушыжо манын, Юмын порылыкшым сөрвалыше, куане. Юмын Кугыжанышкыже, тыйын пылпомышысо капдыме йолташет-влак деке, пуртыжо манын, нунымат пырля сөрвалаш кумыландыше, куане; поро да түткө аралышем, куане. Мыйын гай сулыкан ег верчынат шокшын кумалше да порын йодын шогышо, куане; Господь Юмо да Тудын Эн святой Аваже деч вара



эн кугу ўшанем, куане. Господь Юмын пуымо Аралыше Суксо, куане.

### 13-шо кондак

Юмын Суксыжо, уш-акылан эн сылне волгыдо! Тауштен мурымем йөрәтен нал, мландымбач ойырлен, Суд ончыко шогалмем годым мыланем, сулыканлан, чаманыметым ончыкто. Воктенем шогымет дене тый мыйын лүдмашемым утаралтмаш ўшан дене чактаре, да райысе илыме верыште чапын Тўналтышдыме Кугыжажлан тыйын пеленет курымеш мураш лийже: Аллилуиа.

*(Тиде кондак кум гана лудалтеш, вара 1-ше икос да 1-ше кондак лудалтеш).*

### Молитва

Порын левед аралыше святой Суксем! Мый, сулыкан кулет (лүм), тыйын ончылнет чон корштен, шүм дене ойгырен кумал шогем. Шортын сөрвалымем колышт, закондымо пашам, чын огылем ит шарныкте, вет мый, пиалдыме, кажне кечын шагат еда тыйым сырыктем, мемнам пўрышö Господь ончылно шкемым йырныкын кучем. Суксем, чамане да мыйын гай лавыран дечат колымешкем ит коран, сулыкан омем деч шке кумалмет дене помыжалте. Кодшо илышем яндарын эртарен, язы-

кем касараш полшышо поро саскам кондаш лийже. Ёшаным йомдарен колымо дене тушманым йывырткыташ огыл манын, колымашыш нангайыше сулыкым ыштыме деч мыйын арале. Святой Суксем, тыйын гай ёшанле йолташем, аралышем, пенгыде полшышем да йодын шогышем весе нигö уке. Тидым пешак палем да йёкын ойлем. Осалым ыштымем годым але вучыдымо жапыште Поро Юмо чонемым ынже нал манын, Господьын Престолжо ончылно мыйын гай эн йёрдымö да языкан верчат кумалат. Чаманыше шёман Господь Юмым чарныде сёрвале: шке шижмашем, мутем але пашам дене ёмырем мучко ыштыме чыла сулыкем кудалтыже, чонемым кузе-гынат утарыже. Шкенжын кугу чаманымашыж дене тыште наказатлыже, а төр Судыштыжо мыйын сулыкем ынже ончыкто да орланымашлан мыйым ынже пу. Колымем деч ончыч мыланем языкем касараш да Святой Пырчесым Юмылан йёрышын подыл шукташ полшыжо. Тидын нерген сёрвален йодам, тыгай пöлекым вучем. Поро аралышем, колымо лёдыкшö шагатыштем пеленем лий, вийдыме чонемым лёдыкташ толшо ия-шамычым поктен колто, южысо тергымашым эртымем годым нунын авыркалымышт деч арале. Чот вучымо райыш тыйын полшымет дене сайын миен шуаш лийже. Кёшыл куат ден святой-влакын погынышт

тушто Кумытло ик Юмын, Ачан, Эргын да Святой Шўлышын, эн чот аклыме чапле лўмжым чарны-де моктат. Тудлан курым-курумеш пагалымаш да сукен кумалмаш лийже. Аминь.

# ВУЙЛЫМАШ

Аралыше Суксылан канон .....	3
Аралыше Суксылан молитва-влак.....	13
Эрдене лудшаш.....	13
Кастене лудшаш.....	14
Йоча-влак верч лудшаш.....	14
Аралыше Суксылан акафист.....	15

---

## АРАЛЫШЕ СВЯТОЙ СУКСЫЛАН КАНОН ДЕН АКАФИСТ

На марийском (луговом) языке

## СВЯТОМУ АНГЕЛУ-ХРАНИТЕЛЮ КАНОН И АКАФИСТ

Ответственный за выпуск  
*протоиерей Николай Чузаев*

Бумага офсетная. Тираж      экз. Заказ №  
Отпечатано в типографии « ».